

**De Ivre Sistendi, Et Manvvm Iniectione, Qvam Vvlgo
Arrestationem Vocant, Svccincta Explicatio**

Peck, Pierre

Antverpiæ, 1589

Qui aut quorum bona seu res arrestari non possint. Caput 5.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63495](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-63495)

De Jure Sistendi.

condemnatur arrestari procurans in expensas
damna, & interesse, sicut inferius latius dice-
tur. Et in materia iudicij quo agitur ad exhi-
bendum, exhibitio quidem petitur, & ad rem
exhibendam reus condemnatur, quod iudi-
cium est præparatorium. l. 1. l. si res tuas. C. ad
exhibendum. Sed non statim ibi vrgebitur a-
ctor ad probationem dominij, vel iuris sui: cu
solum præparatoriam actionem intendat, &
satis fuerit eum postea hoc probare in vendi-
cationis processu, satisque est, causam allega-
re, quare exhiberi voluerit rem ab aduersario
possessam, & eam quidem probabilem. l. 3. ff.
dict. tit. Oldendorpius in suis classib. classe 3.
act. 1. de act. ad exhibend. in forma libelli ar-
tic. 2. incip. vestis illa, &c. sicut etiam superius
diximus, & inferius adhuc dicemus quod lu-
dex probabilitatem causæ arresti etiam pon-
derat.

*Qui, & quorum bona seu res, arrestari
non possint.* Cap. 5.

ARGUMENTA.

- Scholares & eorum bona arrestari non possunt. n. 1.
Quis probabit bona scholaris esse vel non esse. n. 2.
Parentes scholarium an arrestari possint. n. 3.
Scholaris unius academie, an scholarem alterius a-
cademie arrestare queat. num. 4.
*Quid de Bedellis ministris, & seruitoribus schola-
rium dicendum.* num. 5.
Milites an rectè arrestentur. num. 6.
Commeatum ferentes ad castra non sistuntur. n. 7.
Filio

<i>Fructus beneficiorum an arrestentur.</i>	<i>nu. 8.</i>
<i>Quid seruetur in legatis Principum.</i>	<i>num. 9.</i>
<i>De Consiliariis & Aduocato Regio.</i>	<i>nu. 10.</i>
<i>Arrestari non potest qui euocatus venit ad Curiam Principis.</i>	<i>nu. 11.</i>
<i>Arrestari an possint qui causa religionis ad locum aliquem veniunt, seu per eum transeunt.</i>	<i>nu. 12.</i>
<i>De aduocatis & Medicis.</i>	<i>nu. 13.</i>
<i>De muliere debitrice.</i>	<i>nu. 14.</i>
<i>Obligare se ad carceres seu arrestum an quis possit numero</i>	<i>15.</i>
<i>De Cessione bonorum.</i>	<i>nu. 16.</i>
<i>Literas dilatorias solutionis habentes, non arrestantur.</i>	<i>nu. 17.</i>
<i>De his qui exceptionem competentiae habent.</i>	<i>nu. 18.</i>
<i>Derebus alienis.</i>	<i>n. 19.</i>
<i>An pro debito minimo concedatur arrestum.</i>	<i>n. 20.</i>
<i>Res immobilis non arrestatur.</i>	<i>n. 21.</i>
<i>Bones, equi, & aratra an arrestentur.</i>	<i>n. 22.</i>
<i>Cadaver hominis mortui an arrestari possit.</i>	<i>n. 23.</i>
<i>Debitor qui tempore contractus non fuit soluendo, an possit arrestari.</i>	<i>num. 24.</i>
<i>Creditor in dubio presumitur ignorasse debitoris cum quo contraxit conditionem.</i>	<i>num. 25.</i>

QVAMVIS verò regulariter, res aut persona, legitima ex causa debitoris, sisti seu arrestari possit: recipit tamen ea regula exceptiones subsequentes;

Et principio quidem Scholares eorumque bona, arrestari non possunt, adeo ut si qui a suis temerario contrarium facere tentauerit, non solum infamiae notam contrahat, verum etiā ad qua-

De Jure Sistendi.

ad quadrupli præstationem teneatur. authen.
habita C. ne fil. pro patr. Quis enim, inquit
bi Fredericus Imperator, eorum non miserae
tur, qui amore scientiæ facti exules dediuiti
bus pauperes, semetipos exinaniant, vitam
suā multis periculis exponunt, & à vilissimis
hominibus s̄epe quod grauiter ferendum est)
corporales iniurias, sine causa perferunt. Et
quamuis Imbert. lib. 1. c. 27. Institu. forens. &
Ioannes Papon in lib. de arrestis Galliæ. lib. 5.
titul. 14. §. 4. dicant in summo Galliarū præ
torio iudicatum fuisse, quod priuilegium fo
ri, & alia similia, non tuentur scholarem, nisi
sex mensibus ante in vniuersitate studuerit:
Nos tamen in hac Academia aut regione, illo
iure non utimur, sed inhæremus generali le
gis dispositioni in d. authen. habita. & decis.
Barto. in tract. de repræsal. quæst. 7. num. 7. di
centis in simili, quod contra scholarem non
possunt concedi repræsaliae, siue iam applicue
rit ad studij locum, siue peregrinetur causa stu
dij, id quod est conforme priuilegiis nostræ
vniuersitatis Louaniensis, secundum quæ, a
dolescens ab ea hora, qua primum suum pe
dem mouet à domo patris, vt huc veniat stu
diorum causa, est sub protectione eiusdem v
niuersitatis, & ideo arrestari aut detineri non
potest. Et istud quidem in hac nostra arresti
materia afferit Rebuffus d. tom. 1. ad ord. reg.
art. 6. glo. 3. num. 68 & in tract. de priui. scho.
c. 83. & Ioan. de Plat. ad l. colonos. C. de agric.
libr. 10. quod etiam tunc locum habet, quādo
antequam

antequam scholares fierent, contraxerunt, vel
scholares cum sunt, in patriam proficisci, et
ibidemque aut alibi, se obligauerunt, si mo-
do non ob crimen aliquod atrox admissum,
vel ignominiosè dimissi, vel ab Vniuersitate
proscripti fuerint, teste Rebocco d.li. de priui-
leg. cap. 122. Nam quamuis ob tenellam &
florescentem ætatem, in qua plerumque exi-
stunt scholares, mitius puniantur, tum quod
adolescētia sit veluti suapte natura proprium
& peculiare vitiorum irritamentum: tum
quod nondum sit huic ætati plenum rationis
iudicium atque consilium: tum quod spes est
eos emendatores futuros, vitiaque vna cum
adolescentia deposituros. l.auxilium. §. in de-
lictis. & ibi Docto. l. si ex causa. §. nunc. ff. de
minorib. l. i. §. impubes. ff. ad S.C. Sillani. om-
nino tamen impunitum delictum manere
non potest. l. impunitas. C. de pœn. l. i. & 2.
C. si aduers. delict. latè Tiraquel. de pœn. tem-
per. cauf. 7. sed nec in loco quidem studij, ob
non solutam domus pensionem, seu aliam
causam, arrestari posse ait, cap. 19. nullo scili-
cet tacito pignoris seu hypothecæ iure, hoc ca-
su à lege aduersus eos concessò, Iason & Ang.
ad §. item Seruiana. Institut. de act. quo mo-
do dicto loco idem Reboccus, se ad laqueum
damnatos vidisse ait nonnullos, ob eam cau-
sam, quod recedentium scholiarium libros de-
tinuerant & exusserat Tholosæ, anno 1525.
Sunt etiam qui existimat id adeo esse verum,
vt arrestari vel detineri non possint, quan-

G

tumuis

De Iure Sistendi.

tumuis iurassent ex academia non decadere, nisi prius soluto ære alieno; si modo iussu parentum reuocentur. Alexand. & Roman. ad l. fin. ff. qui satisda. cog. quia in omni iuramento, intelligitur excepta auctoritas superioris. cap. veniens. de iureiurand. Rebuffus in tract. concord. rubric. de collat. §. 1. ad verb. Onus. versicu. & hanc residentiam. Quod tamen d. tract. de priuileg. cap. 73. ita intelligit, nisi eiusmodi euocationem parentum, malitiosè & studiosè procurassent & affectassent, missis literis precatoriis, vt auocarentur; quod & Fredericum à Senis consil. 191. & Benenutum Stracham, in libro de mercatura. sub tractat. de nauigat. cap. 1. nume. 22. secutos esse video. Quid igitur, credéntne statim contrahens extraneus, qui non in loco studij cum scholare cōtrahit, scholarem esse, & sicipsum dimitter? rursum, credéntne Publicanus nautis & nunciis, res scholarium se portare assentibus? Sanè Card. ad cl. 1. de excess. prælat. respondet, clericum vel scholarem tantisper detineri posse, donec se scholarem esse docuerit; Id quod etiam non difficile erit colligere ex qualitate rerū, quas secum defert, & similiibus, vel ex cōsuetudine eūdi & redeūdi ad studium, vel ex aliis multis, quæ diligens Iudex, qui super hoc cognoscet, poterit inuenire; vt ait Bartol. in tractat. repræsal. quæst. 7. nume. 10. versicul. sed qualiter probabitur quod sit scholaris? Qua in re & alios quoque ad cap. si Iudex, de senten. excommu. idem Card. se

cum

cum consentientes habet. Ad nuncios verò vel
nautas & aurigas quod attinet, existimant no-
stri, nuncios vel nautas & aurigas, si literas te-
stimoniales scholaritatis adolescentis studiosi
habent, compellendos ylterius ad aperturam
rerum non esse, sed in omnem euentum, iu-
ramento eorum standum esse. glo. ad clem. fi.
de censib. Alexan. Iason, & alij ad l. cætera. §.
sed si quis. ff. de leg. 1. Rebuff. priuileg. 147. I-
mo Bonifacius in d. cap. fin. num. 35. & 74 in
simili, nisi probabilis fraudis præsumptio sub-
fit iuramento clerici (de eo enim loquitur, nō
de scholari) standum esse putat, quem vide.
Hæc tamen omnia quæ dicta sunt, videlicet
quod scholares & eorum bona, quando rece-
dunt, arrestari non possunt, intelligunt non-
nulli, si aliás de fuga non sint suspecti, & peri-
culum sit, ne creditor vñquam aliás suum cō-
sequatur; Nā alioqui daretur eis potestas cō-
tra omnem æquitatē, sub hac specie alias frau-
dandi. l. si legationis. ff. de Iudic. quod & vsus
fori recepit. Sic, si se laicos esse mentiti sunt,
vel dolo malo contraxerint, promittentes a-
libi pararam solutionem, graue erit illis per
hoc priuilegium, cum iniuria aliorum subue-
nire. l. sunt qui. cum ll. sequent. ff. de re iudic.
Et ideo Bartolus Blarerius in repetit. l. diffa-
marū. quæst. 2. nume. 92. C. de ingenu. manu.
Si, inquit, scholaris recessurus ex Academia,
metuit ne in abitu malitiosè cōueniatur, ea-
que ratione suppellex & bona sua, tanquam
obligata sequestrentur: ne suscepta profectio-

G ij impe-

De Iure Sistendi.

impediri, & ipse grauioribus expensis in maius detrimentum suum, detineri queat, ac se ultra debita præstata redimere cogatur, & ad omne periculum euitandum, futurasque lites redimendas, potest Iudicis officium implorare, aut publicum edictum, cum certi termini assignatione, intra quem creditores, si qui sint volentes petere, compareant, sub pena seclusionis: sicut & præfecti militum & gubernatores rerum publicarum (si boni & iusti sint) subinde facere solitent, secundum eundem.

Addit præterea eodem loco Blarerius, quod si istiusmodi scholaris esset obligatus alicui mercatori in centum, pro qua summa duos dedit fideiussores, deinde volens recedere, tradidit pecuniam vni ex illis fideiussoribus, vel post recessum suum, ad unum eorum misit, si creditor contra alium fideiussorem postea agat, ille rectè excipiet, ut primò agat contra illum qui pecuniam recepit. arg. eius quod notat gl. & Castrens. ad l. unde queritur. ff. commod.

3 Quod verò de scholarib. superius dictum est, etiam in parentibus eorum, eos visitantibus, locum habet, vt scilicet in loco studij arrestari non possint. gl. ad l. 2. §. legatis. ad verb. ob aliam causam. ff. de iudic. Expedit enim parentibus proprios liberos, quos plus quam se diligunt, l. isti quidem. ff. quod met. cau. visitare, eorumque vitam & mores perquirere, & vt ibi nume. 7. ait Angelus, delectantur parentes in visitatione filiorum, qui sunt baculi senectutis eorum. Tobiæ cap. 10. & in auth. de nupt.

de nupt. in princip. Quod tamen Rebuffus d.
tract. de priuileg. cap. 77. intelligendum pu-
tat, nisi in loco studij contraxerint, aut ibi sol-
uere promiserint, vel longo tempore illic in
fraudem creditorum moram traxerint, aliás-
ve quacunque ex causa ibi domicilium sorti-
ti sint. Quæ & in nunciis, & famulis schola-
rium, sine quibus esse non possunt, locum ha-
bent, cap. licet. de priuileg. Rebuffus d. loco,
priuileg. 166. Non me latet tamen, quām stu-
diosè nonnulli aduersus hanc æquabilem iu-
ris dispositionem, abusum contrarium inue-
here conentur, sed malè. Sed quid si scholaris
Louaniensis, bona scholaris Duacensis arre-
stare velit? existimo eam quæstionem elegan-
ter in simili ab Imberto d. cap. 27. lib. 1. foren.
institut. his verbis esse decisam. Sed ambigua
est quæstio, an si scholasticus vnius academiæ,
alterius scholasticum apud suæ academiæ iu-
dicem conueniat, reus autem ad suæ academiæ
iudicem remitti postulet, rursus actor re-
sistat; utri morem gerendum habeat Iudex?
Et sanè reo annuendum crediderim. priuile-
giatus enim non vtitur aduersus priuilegia-
tum suo priuilegio, l. verū. §. vlti. ff de minor.
Deinde fauor duplex rei partibus inest, quia
reus est; fauorabiores enim rei sunt quām a-
ctores; tum rei forum actor sequi debet. l. vlti.
C. vbi in rem act. Atque hanc sententiam Cu-
tria summa Parisiensis comprobauit.

Quæcunque verò de scholaribus diximus, s
ea etiam in Bedellis ministris & seruitoribus

G iiij corum

De Jure Sistendi.

eorum intelligenda esse ex Socin. in d.ca.fin.
prædictis Doctoribus in d. §.legatis, ex Felin.
in cap. 2. de foro compet. & ex his quælatè di
xi ad c. priuilegium personale, de reg. jur.lib.
6. abundè cognosci potest. & not. Bart. in trac.
repræsal. q. 7. num. 7.

6 Proximi verò his sunt milites: hos enim
eorumque arma, animalia, aut stipendia, quā
do ad bellum properant, fistere & arrestare
non licet, glo. ad l. nepos Proculo. & ibi Doc.
ff. de verb. signific. l. stipendia. C. de execut. rei
iudic. Rebuffus d. arti. 6. glo. 3. num. 68. Iason
ad §. Item Seruiana. Instit. de aët. Doctor. adl.
commodis. ff. de re iudic. quia hi fauorem me-
rentur, quod armis suis sanguine rutilantib.
Rempublicam defendunt, l. 1. ff. de mil. testa.
& quantum ad forum attinet, priuilegium ha-
bet, ne alibi, quam apud magistrum militum
conueniantur, l. magisteria. C. de iurisd. omn.
iudic. scilicet, ne à militia distrahanter. Quam
ob causam administratio rerum alienarū mi-
litibus interdicitur. l. milites. l. vltim. C. locat.
Quod si verò ignominiosè dimissi sunt, adeo
que pœnis potius quam beneficiis afficiendi
sunt, hoc priuilegio non gaudent, vt l. milites.
C. de quæst. Quid igitur si equos, boues, aut a-
nimalia rusticorum auferat, vt sæpe fit, fistine
poterunt? Sanè qui non tam militant, quam
latrocinantur, nullo priuilegio digni sunt, d.
l. milites. reatusq; omnem honorem excludit,
l. 1. C. vbi senator. vel claris. ideoque ne detur
eis cōtra omnem æquitatem potestas, sub hac
specie

specie, res alienas auferendi, videtur quod ibi
vbi sunt, coram magistro militum conuenie-
tur, vel si is non adest, coram ordinario Iudice
loci, res vendicabitur. argum. l. si legationis. ff.
de iud. quia vendicatio est ex præsentि posse-
sione, vel saltem eo nomine ibi cauebitur. Bal-
dus ad l. fin. C. de iurisd. omn. iud. Docto. ad l.
vnic. C. in quib. cau. mili. for. præsc. nō vtūtūr.

Eadem est ratio eorum qui ad exercitum 7
commeatum vel pecuniam adferunt, nusquā
enim arrestari aut detineri possunt. l. semper
ff. de iur. immunitat. l. 1. C. de nauicul. Qua de-
re Caroli V. Imperat. Augusti, olim principis
nostrī potentissimi & clementissimi extat cō-
stitutio, anno 1544. die 19. mensis Maij, & an-
no 1554 die 5. mēsis Augusti, Bruxellē edita.

Existimant plēriquo pro condemnatione 8
clericī, fructus prēbēdæ, seu beneficij ecclesiastici, in executionē capi non posse, si alia bona
clericus ille non habet. Bar. Alexan. & alij, ad
d. l. commodis. & ad l. à Diuo Piō. §. in vendi-
ff. de re iudic. & ad cap. peruenit. de fideiuss.
qđ & ad arrestum non malē trahas, vt scilicet
arrestari non possit, si aliud vnde viuat, non
habeat; ne contra dignitatem ordinis mendi-
care, vel nudus incedere cogatur. c. 1. de restit.
spol. in 6. cap. Odradus. de solut. sed alio mo-
do conuenienti, Iudicis ecclesiastici cognitio
aduersus eum procedet. Rebuffus d. tom. 1. ar-
tic. 2. glo. 1. num. 108.

Legati quoque Principum, ius reuocandi 9
domū habent, etiam si in loco legationis, ante

G iiiij lega-

De Jure Sistendi.

legationem contraxerint. l. 2. §. legatis. ff. de
Iudic. cap. vlti. de for. compet. ne impeditur
legatio. l. de eo. illo tit. de iudi. & ne ab officio
ceptæ legationis, amoueantur. l. non alias. in
fi. eo. tit. ob q, neq; propriis negociis neq; alienis
debet se interponere l. Paulus. §. 1. l. lega-
tus. ff. de lega. legatos aut hic intelligimus (in-
quit D. Mudæus ad d. §. legatis) nō solū à Prin-
cipe missos, sed ad Principē quoq; missos à pa-
tria sua. l. legatus creatus. ff. de leg. sed & ab y-
na prouincia in aliam, vel ab uno municipio
ad aliud missos. Ex delicto tamen suo, suo-
rumque tunc admisso, tenentur iudicium fer-
re. d. l. non alias. §. legati. quod si alios ibi con-
uenire velint; eodem iure aduersus eosdem v-
ti debent. Docto. ad l. actor. §. fin. ff. de iure. ii.
& ad d. l. legatis. & in actionibus tempore pe-
rituris, aliquid singularitatis constitui solet,
l. 2. §. sed vtrum. eod. titul. Qua de re in libr.
variarum lectionum, sub tractatu iuris sin-
gularis, cap. de priuileg. reuocandi domum,
agit Oldendorpius.

Parem causam habere videntur, Cōfiliarij
& Aduocati Principis, quos propter præi-
dicium publicum, nusquam fisti, aut arrestari
conuenit, sicut nec alibi conueniri possunt.
l. iubemus. l. petitionum. C. de aduocat. diuer-
for. iudic. Rebuffus in comment. concord. ru-
bric. de elect. derog. ad verbum, Regium ad-
uocatum. Guido Pape quæst. 423, circa me-
dium. & plura de priuilegiis istorum cumu-
lat Boerius in tracta. de auctorita. Parlamen-
ti, vel

ti, vel magni Consilij.

Idemque est de rebus ad illos deferendis. Ideoque idem Rebussus ad concordata inter Pontificem & Regem Galliae, in proemio ad verb. summas. versic. 34. dicit quod Publicani vel alij non debent sistere, aut arrestare bona quae deferuntur causa victus, ad Consiliarios, & quod in Curia ita decretum fuit anno 1374.

Sed & Maserius nobilis Galliae practicus, 11 in sua praxi. titu. de execut. coll. 8. versic. Item pro debito, respondet, quod pro debito non priuilegiato, is qui ad Curiam Principis venit, arrestari non possit, quoniam in Saluocodu-
etu Principis esse videtur, maximè quidem, si non vltro ut literas restitutionis, aut quid aliud petat. Socin. in d. cap. fin. de foro compe. sed si à Principe ob publicam causam, euocatus & coactus venit: quod in simili de instru-
mento executiuo loqués sentire videtur Zua
rez ad l. post rem. cap. incip. circa iudicem. nu-
me. 21. ff. de re iudic. his verb. Fallit hoc & se-
cundò. si aliquis reperiatur in hac Cūria regis
vel in Cancellaria: quia cum sit communis pa-
tria ibi potest conueniri, & exequi contra eū
instrumentum, nisi veniret ad Curiam neces-
sitatus seu coactus.

Ex quo & illud quoque consequitur, quod Deputati Statuum patriæ & ciuitatum, quan-
do ad Curiam vocati veniunt, pro debito ci-
uitatum arrestari non debent, quia & legato-
rum locum tenent, & coacti veniunt. Quo-
modo & glo. in d. cap. si. de fo. compe. ad verb.

G v com-

De Iure Sistendi.

compelli, ait, quod qui dicendi testimonij, vel iudicij causa vocati veniat, ius reuocandi domū habent: & lequitur Fulgo. ad d. §. legatis. num. 2. his verbis. Nota secundò quod voti causa testimonij dicēdi ad aliquem locum, vel per locum aliquem transeuntes occasione testimonij dicendi causa in alio loco non possunt capi: quod est verum secūdum Bart. quando quis est vocatus extra iurisdictionem & forum & curiam suam. Nam ut ibi ait Castren. non videtur illic esse postquam ibi est ex causa necessaria, durante illa causa; & sequitur ibi Curtius num. 2. per cap. fina. extra de dilat. & proinde sicut si verè ibi non essent, conueniri nō possunt, ita conueniri aut detineri nō possunt quando finguntur ibi non esse, quia idē operatur fictio in casu ficto, quod veritas in casu vero, l. qui ad certum. ff. locat.

12 Idem esse dicit glo. Romanus, Curtius, & alij in d. §. legatis. si non erat necessaria, sed probabilis causa: ut causa religionis, si venerat illuc pro aliqua indulgentia, quia peregrini visitantes Sāct. Iacobū, vel Sanc. Anthoniū, vel Limina Apostolorum, non possunt capi, conueniri, aut detineri, secundum eos, & Fulgo. ibi. nume. 3. per tex. in authent. omnes peregrini. C. communia de succē. vbi Imperator vult, quod liberè hospitentur, & hoc pondérat ibi Bald. & latè Socin. in d. c. fin. Angelus tamē, Castrensis & Curtius asserunt, hæc de consuetudine non obseruari, & quod ideo nullus sub hoc prætextu debet confidere: &

ego

ego etiam puto quod de consuetudine gene-
rali huius patriæ non seruatur, quod illi qui
iudicij dicendi, vel testimonij ferendi, vel v-
xoris ducendæ, vel nuptias contrahendi cau-
sa veniunt, arrestari non possent, quia quoti-
die obseruatur contrarium, licet existimé eos
arrestari non debere, quos constat religionis
causa peregrinari, fauore religionis, ne consue-
tudo laicorum, religioni præiudicet, & ma-
gnus est fauor, qui pro religione facit, I. sunt
personæ. ff. de relig. & sumpt. funer. & vt ait
Bartolus in dicta authen. omnes. nullus de-
bet eis inferre molestias, & ideo (inquit) in
signum peregrinationis, portant scatsellam,
& burdonam, vel vt ait in tractatu repræsal.
quæst. 7. nu. 14. portant caculum & perulam,
sicut legati oliuam portabant. I. sanctum. ff.
de rerum diuis.

Aduocatos quoque Doctores non scho- ¹³
lares, & in Vniuersitate non degentes, ac
Medicos, plerique opinantur sisti non posse.
I. medicos. C. de profess. & medi. Doctor. ad
I. 1. C. qui bon. ced. & ad I. miles. ff. de re iudi.
quod tamen Iason, Castrensis, & Abb. & alij,
de facto non seruari conqueruntur. Lex
hos capi, & carcerari pro debito non posse
ait; vt nec mulieres, nec pupillos, qua de re
latissimè agit Rodericus ad declarat. I. 2. Fo-
ro II. libro 3. cap. vlti. Doct. ad I. neque impu-
beres. ff. de in ius voc. auth. sed hodie. C. de of.
diuer. iudi. Ias. ad I. pleriq.; ff. de in ius voc. au-
then. nouo iure. C. de cust. reo. arrestari tamen
& si.

De Iure Sistendi.

& sibi posse, non nisi sub generalibus verbis
verat. Existimmo tamen ex mente Legislatoris,
sub titu. de profess. & med. & sub titu. de ad-
uocat. diuersi iudic. id satis colligi posse, mul-
tumque in eo versari iudicis religionem, ut
necessitatem ponderet, & facti circumstantias
colligat. Nuper enim medicum arrestatu, sen-
tentia Senatus Brabantici absolutum & di-
missum fuisse intelligo, propter periculum
quod ægris ex lôga absentia illius, qui in par-
ua ciuitate vnicus erat, imminebat.

Et sicut stipendia militu, arrestari non pos-
sunt, quod superius diximus; Ita quoque ne-
que stipendia honoraria, vel salario Doctoru,
quia stipendia istorum æquiparantur. Et ideo
nescio quid velit Barbatius ad capi. olim nu-
40. de rescr. dum ait, stipendia professorum
sequestrari posse, quando constat de debito
per publicum instrumentum; nisi id intelli-
gat, quando talis professor, habet alia bona
sufficientia præter stipendia, ex quibus pos-
set viuere.

De mulieribus quoque quod dixi, non o-
mnino expeditum est; Suntem enim qui pro de-
bito eas capi, & carceri mancipari posse pu-
tant. Barbatius ad capit. 2. de pignor. Gomei.
ad cap. 2. num. 2 2. de iudic. libro 6. Præposi-
tus ad cap. ex parte. de appell. Hippol. in prac.
criminal. §. attingam. numer. 64. Bald. ad l. 1.
versic. quæro cum in ciuitatibus. C. qui bon.
ced. cum & mulieri ad euitandu carceris squa-
lorem, cessione succurratur. l. fin. C. qui bon.
ced.

ced. poss. Mihi nouo iure videtur priuilegium
sexui traditum esse, ne pro ciuili debito carce-
ri mancipetur. d. authen. hodie. C. de custod.
,, reor. cuius verba sunt hæc. Hodie nouo iure,
,, nullam mulierem pro pecunia fiscalis seu pri-
,, uata causa, in carcerem mitti aut includi aut
,, custodiri concedimus. Sed si pro fiscalis aut
,, priuato debito pulsetur, per virum suum, aut
,, quem alium legitimè respondeat. Quibus
verbis, usus arrestitutionis non est interdictus:
vnde & arrestari eas posse, ut sic respondeant,
& iuri ibi sistant, puto, quod & usus probat.
Tum vero quod dicitur mulierem pro debito
capi, & carcerari non posse, etiam si ipsa ve-
lit, ut ait Philipp. Franc. in cap. mulieres. in
princip. de iudic. libro 6. in honesta muliere
locum habet, non in meretrice, seu turpiter
viuente: has enim vita vilitas, dignas legum
obseruatione non credidit. l. quæ adulterium.
C. de adulter. sequiturque Bald. ad d.l. con-
sentaneum col. 7. Roman. ad l. si vero. §. de vi-
ro. ff. solut. matrimo. l. si vxor. §. 1. ff. de adul.
Quinimo ubiunque mulier esset obligata
pro tutela quam administravit, & in assump-
tione officij renunciauit S.C. Velleiano, om-
nique auxilio, capi & in carcerem mitti potest.
Barto. in authent. vt matr. & amiç. C. quand.
mulier. off. tut. Ale. ad d.l. plerique. Et quam-
uis Andreas Siculus, nouarum opinionum,
pro ingenij sui dexteritate studiosissimus, co-
trarium opinetur, ad d.c. 2. Rodericus tamen,
eius dictis non esse fidendum loco mox citato,
num.

De Jure Sistendi.

nu.9.in fine,admonet. Certè Bald.adl.etiam.
colum.4. versic. sed nunquid Abbatissa. C.de
execut.rei iudic. ait Abbatissam per Episco-
pum pro debito monasterij detineri seu capi
non posse: Professa enim , bona quibus cede-
re potest, non habet, & propter bona, non
quidem recta via, sed in subsidium , ad carce-
rem deuenitur. l.3. §.tutores. ff.de susp.tutor.
Latius verò & exactius hac de re agit Couat
ruuias, libro varia.resol. 2. cap. 1. num.3.sicut
& Boerius. q. 345. coll. penulti.ait,de stilo &
consuetudine Curiarum Franciæ, pro emen-
da, seu pæna pecuniaria , mulierem carceres
non euitare ob suam paupertatem. Et quem-
admodum mulier mercatrix obligatur & ob-
ligat maritum suum in rebus mercantia vel
negotiationis,atque earum occasione,vt not.
Faber ad §. 1. Institut. quod cum eo. Ita quo-
que pro his , in iudicio agendo & defenden-
do esse potest.secundum Ican. Bessianum ad
consuetu.Auer.titu.des adiournemens.art.9.
incip.Sicut iure communi.& per consequens
censeo eam pro iisdem causis rectè arrestari
posse . Et etiā si ex aliquo casu mulier arresta-
ri non posset, res tamen eius arrestari possent.
arg.eius quod notat Barto,in tracta.de repræ-
sal.quæs.8.vbi dicit,quod quædam sunt perso-
næ,contra quas non possunt concedi repræsa-
lia, solum ratione personæ,vt quia mulier in-
fans,vel furiosus,aut similis, tunc sine dubio
contra res eorum poterunt exerceri. l. satis. ff.
de in ius vocand.modo non capiantur res eo-
rum

rum taliter, ut per hoc videretur teneri personæ: non enim posset mulier spoliari vestimentis vel aliis rebus suis, sine quibus honestè vivere non posset. I. in eadē. §. f. ff. ex quib. cau. maior. Quædam sunt personæ, contra quas non possunt concedi repræsalia, ex certa causa, ut contra scholares, vel Ambassiatores, & similes, & tunc contra res eorum quas portat, vel habent, necessarias ad illam causam, non debent exerceri repræsalia. Hactenus ille.

Huc etiam pertinere puto eam disputacionem, vtrum quis se ad carcerem seu arrestum obligare possit? Quidam enim existimant, non valere hoc pactum, quasi libertati repugnet. Salicet. & alij ad d. l. i. C. qui bon. cede. poss. & ad l. alia. ff. solut. matrimo. Alij contraria, quod per legem fieri potest, posse etiam per pactum fieri arbitrantur. I. non est impossibile. ff. de pact. sed per legem propter debitum potest quis capi, & in carcerem deduci. d. §. tutores. ergo per pactum licere debet. Zafius libro 2. sing. intel. ca. 8. Henningus Godden consili. 103. num. 56. d.l. nam & Seruius. ff. de negot. gest. Baldus ad d.l. i. nam carcerari aliquem pro debito per magistratum, non est actus illicitus, à iure enim permittitur; ut not. Doctor. ad eandem l. i. & est apert. text. in l. nemo carcerem. C. de exact. tribut. libr. 10. Cum igitur talis actus illicitus non sit, in pactum venire potest. Cui assertioni, plurimum consuetudo, vt Zafius ait, subscribit, ybi per magistratum, debitores ex pacto capiuntur.

De Jure Sistendi.

capiuntur, potestque debitor renunciare exec
trioni ex eo cōpetenti, quod ordine iuris exe
cutio fieri deberet. l. 3. C. de pignor. præterquā
si carcer horridus vel ruinosus esset, ex quo vi
ta periculum immineret: additq; permisam
esse consuetudine hanc pactionem, ne debi
tor recedat à certo loco, debito prius creditorū
non soluto, licet, an id iure fieri posset, spe
ciemque quandam seruitutis contineat, à ple
risque probabilibus argumentis in utramque
partem disputetur, ad c. ex rescripto, de iureiū
& pro parte affirmāte est. c. exposita, de arbitr.

16 Et quamuis ex his quæ dicta sunt, satis in
telligi possit, cessionem bonorum, quæ peti
tionem, actionisque exercitium differt, arre
stum quoq; impedire: plurima tamen existūt,
ex quibus ea cessio oppugnari, atque reiici po
test; Si enim creditores renuncient iuri carce
randi debitorem, cessio non admittitur. Ra
tio enim squaloris carceris, quæ locum fecit
flebili cessioni d. l. 1. cessat: ideoque eo casu,
prout singulis diebus lucrabitur debitorille,
creditoribus soluere tenetur. Bald. ibi. col. 3. à
quo Baldo, & si dissentiat ibi Salicetus, pluri
bus tamen, & quidem illustrib. ingenis pro
batur, quia fraudibus istiusmodi nebulonum
obuiam eundem est. l. in fundo. ff. de rei vend.
ne in eorum facultate sit, creditoribus quibus
soluere aliqua ratione possunt, præiudicare;
& ne ignauit ac desides alantur alieno labore,
cum quemlibet deceat in sudore vultus sui co
medere panem suum. Quam opinionem tan
quam

quam animæ illorum magis conuenientem,
Reipublicæ utilem, & piam, ad d.l. 1. commē-
dat Cynus, & Cynum secutus Rodericus ad
d.l. 2. tit. de los Gouieros. c. 1. nu. 13. Sic & is
qui ea spe debita contraxit, ut bonis cedendo
liberareretur, cessionis illius beneficio nō gau-
det. l. fi. §. fi. de his quæ in fraud. cred. Ang. ad l.
is qui bonis. ff. qui bon. ced. poss. Felin. ad ca.
fin. de testib. vt nec ille quoque, qui tempore
contractus sciuit se soluendo non esse. l. pen.
in fi. ff. de iure dot. aut qui ex delicto, vel quasi
delicto, vel Fisci debitor existit. l. 2. C. de exac.
trib. l. generaliter. ff. de pœn. Eodem loco sunt,
qui inuentarium bonorum hereditariorū nō
conficiunt. §. sancimus. in authen. de hered. &
falc. Bald. ad d.l. 1. versicu. quæro an heres: qui
dilationem quinquennalem habuerunt, glo.
& Ang. ad l. fi. C. qui bo. ced. poss. qui à princi-
pio negauerunt debitum. Ias. ad §. eum quo-
que. Insti. de act. quive alias inter eas personas
numerantur, quas ad longū regula 46. fallēt.
suarum recenset Socin. & quæ constitutione
Principis nostri Caroli V. Imper. adiiciuntur,
quemadmodum & Boerius quoque respon-
det quæst. 215. num. 6. decoctores, quos Bâ-
ca fallitos vocat, beneficio cessionis, & immu-
nitate debita non gaudere; sicut nec quinqué-
nali, aut annali dilatione à Principe concessa
gaudent, teste eodem Boerio. q. 349. nu. 10.
Bald. consi. 11. incip. In quæstione l. 3. cum in-
terim fugere possent hi, quod adferret parti
præiudicium non modicum, in quo Princeps

H

non

De Iure Sistendi.

non intendit parti præjudicare. Iason latè ad
l. quoties. C. de prec. Imper. offerend.

17 Adiicimus etiam prædictis eos qui literas
dilatorias solutionis vel annales, vel quinque
nales, vel alias similes, à Principe impetrave-
runt: Hi enim durante tempore illo, pro de-
bito arrestari non possunt. arg. d. l. quoties. &
notat in terminis Ioannes Papon lib. 10. de ar-
rest. Gall. tit. 9. de respites & quinquennalibus.
dicens in Senatu iudicatum fuisse quod hoc
verum est, etiam si dictæ literæ nō dum fuerint
interiuatæ, si modò citatio interuenit; & hoc
propter reuerétiam Principis. Sed hoc, inquit,
nō impedit quo minus processus procedit cō-
tra impenetrantem similes literas, si modò solu-
tio non vrgeatur: & notat etiam alia quedam
similia, in tit. præce. des lettres d'estat. & latif-
simè de his scribit Vitalis de Cambanis in suo
tractatu clausular. cap. incip. nihil nouari se-
curitate pédente, & c. seq. inc. nihil nouari di-
latione pendente. qui cum omnia refecet, tra-
dat, & expendat, quæ huc pertinent, nolo il-
lius verba transcribere.

18 Huc etiam trahere videntur nonnullieos,
qui nisi in quantum facere possunt, conueni-
tur, quandoquidem capi non possunt. Nam
si filius qui se hereditati paternæ immiscuit,
non est soluendo, mater pro dote in carcерem
illum immittere non potest. Bal. ad l. liber. C.
de capt. & postlim. reuersi. Aret. ad l. maritum.
ff. solut. matrim. Roder. d. loco, nu. 3. Sed ego,
quæ de carcere dicuntur, ad simplex arrestum
trahi

trahi posse, non puto: Nam & multi cōueniri possunt, qui in carcerē mitti nō possunt, d. auth. Hodie, tum verò an, & quantum facere possint, hic discuti potest, arrestumque iusta ex causa fiet, saltem ut debitum hic agnoscant. Quid enim si coram certo iudice recognitio fieri debeat? & quidem in simili, nisi apertè cōstet, debitorem nulla habere bona, credidores citati ad videndam cessionem, fieri, etiam lite pendente aliquando iure postulant executionem, ut testatur Anfrerius decis. Capel. Tholos. 28.

De rebus alienis non arrestandis vel sistendis, nullum est dubiū. Vnde bona vxoris, pro debito mariti arrestari non possunt. Rebuffus d. art. 6. gl. 3. num. 51. nisi in se debitum illud transtulisset, vt in tit. C. ne vxor pro marit. Ne fil. pro patr. Sed an bona præsumātur esse mariti, etiam si vxor claves habeat, partim superius dixi, partim etiam consil. 54. libr. 1. explicat Bertrandus.

Indecorum quoque esse videtur, quod quis pro minimo debito arrestari posset: quia pro debito minimo aliquis suspectus dici non potest. Roma. sing. 96. incip. Dic mihi quod non potest. Bal. ad authē. Sed iam necesse. C. de donat. ant. nupt. & statutum de debito loquens, ad debitum minimum se non extendit, neq; ex eo cogitur debitor pro debito minimo causare. Ripa ad c. 1. nu. 87. de iudic. Boerius cōs. 42. nume. 10. latissimè verò omnium Tiraq. in tractat. de iudic. in rebus exiguis ferendo.

H ij Quam-

De Iure Sistendi.

Quamvis enim Docto. qui hac de re verba faciunt, loquantur de capture, & carceratione, non de simplici arrestatione, quæ minus pra*judicialis* & ignominiosa est, Castren*s*. ad l. 4
§. condemnatum. ff de re iudi. & plerisque in casibus arrestatio permitta est, in quib. captura non est permitta. Ioan. de Neuisa. cons*l*. 31.
num. 29. puto tamen in arrestatione quoque idem obtainere, ut scilicet iis casibus non concedatur, quibus ob vilitatem rei, actio nō tribuitur; de qua re tractari solet ad §. gallinarū. Instit. de rer. diuis. ad l. si oleum. ff de dolo. 21
suis libr. 2. sing. respon. cap. 26. In cuius rei cognitiōe arbitriū eius, qui iurisdictioni præst, plurimum versabitur, iuxta ea quæ notat Hy polit. ad l. quæstionis. ff. de quæstion. & hanc decisionem, quod arrestare pro debito minimo non licet, apud Ripam respon. 13. nu. 31.
sub tit. de leg. & long. consuet. Item apud Decium consil. 75. videre possumus.

21 Arrestari seu fisti similiter non poterit res nostrarum immobilium possessor: sed coram iudice, ybi res sita est, competenti, iure conueniri debet. l. 2. C. vbi in rem act. Rebuff. tomo 1. art. 3. gl. 2. & art. 8. gl. 2. Qui verò res nostras mobiles habet, non est in eadem conditione; quia & hunc & eas detinere & fistere possumus; quamvis interdum quibusdam in locis, rerum immobilium possessores tanquam earundem defructuatores arrestari videamus: Regula autem est nō nisi pro debito, personali actione obligatum debitore, detineri pre-
hen-

hendi que posse. d.l. nemo. glo. ad d. §. tutores.
Bal. in margarita. in verb. Carceratus. q. 10. &
in verb. Finis. q. 43. Iason ad §. 1. num. 50. In-
stit. de act. Socyn. in trac. de citat. art. 20. q. 24.
Alexan. confi. 159. libr. 2.

Item arrestari non debent boues aratorij, e- 22
qui rusticorū, ligones, aratra, aut alia anima-
lia, vel instrumenta ad culturam necessaria, ar-
gum. l. executores. C. quæ res ignor. oblig. pos-
cum Authent. sequen. Bertachus in tractat. de
gabell. 2. part. 8. par. q. 5. idque non solum pro
debito priuato, imo ne pro tributis quidem,
& Regiis denariis, teste Rebuffo ad const. reg.
tomo 1. artic. 2. glo. 1. nume. 101. ne abductis
squallere contingat arua aratris. Et quamvis
leges ea de re loquentes, de pignoribus & exe-
cutionibus loquantur: paritas tamen rationis
efficit, vt & de arrestis, quæ executionis for-
mam continent, intelligentur, etiam si rusticī
nihil aliud possiderēt, Petrus, & Alber. ad d.l.
executores. Rebuffus d.loco, nume. 105. licet
contrarium & malè, sentiant, Hipp. sibi con-
trarius ad rubr. ff. de fideiussor. q. 27. numero
202. Ripa in tracta. de peste. fol. 75. & seq. Go-
mes. ad §. Item Seruiana. Instit. de act. Petrus à
Duennas. reg. 275. nu. 2. Qui omnes tamen,
non tam quid ex iure fieri conueniat, quām
quid vsu obseruatum est considerat: qui vsus
vtiq; pessimus, & Reipublicæ quæ plurimum
ex agricultura pendet, pernitiosus, etiam no-
stras ciuitates occupauit, contra text. in c. fin.
de treug. & pac. ybi text. ait, Rustici euntes &

H iiij redeun-

De Jure Sistendi.

redeuntes, vel in agricultura existētes, & animalia quibus arant, & semina portat ad agrū, congrua securitate lātentur. Qua de re multa extant apud Mathæum de afflict. ad constit. Neapol. incip. ab officialib. col. fin.

23 Quoniam verò hominem mortuum sepeli ri debere, natura, humanitas, verecundia, & sa lubritas reipubl. docet, quod etsi facilis sit iatura sepulchri, tamen qui superstites sunt, tam barbari esse non debet, nullam ut habeat humanitatis rationem. Meritò cautum repetitur, ne mortui corpus debitoris, sifli seu arre stari possit, sub pœna amissiois debiti, & aliis Diuiali constitutione comprehensis, l. cum sit. C. de sepulcr. viol. Boerius decis. 287. Ripa tra cta. de peste. c. de præseruat. remed. nu. 101. Didac. Couuar. lib. 2. variar. resol. ca. 1. nu. 10. & cum non minus expediat Reipubli. mortuos humari, quām viuos conseruari, ut ait Bald. ad l. fi. C. de neg. gest. & latè Guil. Bened. ad c. Raynutius. ad verb. mortuo itaque. nu. 56. de testam. Cadavera sine obstaculo, in memoriam humanæ conditionis sunt sepelienda. l. quidā in suo. ff. de condit. instit. Interdictaq; est omnis appellatio, ne cadaver sepeliatur. l. fi. ff. de appell. recip. c. ex parte 1. de sepult. Spec. ad tit. de appell. §. in quibus. etiam si contra defunctum, & pro debito extaret instrumentū garantigiatum, Fely. ad c. sicut Iudæi. versi. Item nota. de iudic. Petrus à Duennas reg. 397. ver. & quia interdicta est. Licet male cōtra sentiat Ange. in auth. ut defuncti seu funera. §. 1. quē recte

rectè reprehendit Roderic. in §. extensione I.
postrem. ff. de re iud. fol. 570 docēs quod nul-
lius instrumēti vigore, potest fieri executio in
corpus mortui pro debito, aut illius sepultura
impediri. per d. authē. defuncto. & in l. fi. C. de
sepul. viol. in verb. debitumq; exigendo sepul-
turā illius impediuit. Et d. l. fi. generaliter lo-
quens extēdit se ad oēm actū, factū pro debi-
to cōsequēdo, cuiusmodi, pculdubio est arre-
statio: & istud in specie videtur decidere Pan.
in c. ex parte. nu. 3. de sepul. reprobata cōsuetu-
dine Anglorū cōtraria, de qua habet in c. qua
frōte. de appell. Nā si affines, fideiussores, & he-
redes defuncti, intra nouē dies à tēpore mor-
tis debitoris, pro debito molestari nō possunt.
d. l. cum sit. certè nec corpus mortui detineri
potest; quia alias, quod vna via denegaretur,
alia cōcederetur, scilicet detinēdo corpus de-
functi, propter debitum defuncti, q; ab here-
dibus. vel fideiussoribus eiusdem soluendum
esset: Qua de te & Carol. V. Imp. cauissē memi-
ni, & inter leges Hispanicas extat similis lex,
videlicet 13. tit. de las des bouras, partita. 7. &
idē sequit gl. in c. 1. in tit. de simo. ad verb. se-
pultura. in prouinciali Anglię, siue Guil. Lyn-
devuode his verb. Sed qro nunquid pp debitū
defuncti possit, seu debeat differri sepultura?
Dicit Tancredus q; sic in Anglia, & sic hoc o-
lim erat statutū. ext. de app. c. qua frōte. Sed vt
dicit Io. Andre. hoc tanq iniquitatē cōtinens,
fuit sublatū de tex. mors namq; omnia soluit.
auth. de nup. §. deinceps. Nā licet i vita possit

H iiiij debi-

De Jure Sistendi.

debitor pro debito carcerari quandoque, ut extra de solut. c. Odradus. cadauer tamen à tali vinculo est solutum, per rationem prædictā, ut notat extra de sepult. ca. ex parte. i. ad fin. per Petr. de Anchora. Hactenus ille. Et ad hoc facit gl. in d. c. qua fronte. ad verbum decedat. quod non est indulgendum malitiæ creditoris, qui ex tali actu à corpore solutionem consequi nō potest. Quid igitur dicemus de multis Pastoribus rusticaniis, qui cadauer in quolibet pago, per quē à loco mortis, ad sepelitionis locum defertur, pro iure quod prætendūt, curāt arrestari? multoq; his audaciores sunt custodes, & qui vix inter atriarios seu focarios numerari possent. Certum est, quod locus destinatus tantum inspicitur, non is ad quē casualiter peruenitur. I. quæ situm. §. si. ff. de leg. 3. Ideoq; is qui natus est in aliqua ciuitate, per quam mater transibat casu, ciuiis illius ciuitatis dici non potest I. i. C. de capt. Doct. ad I. hu iusmodi. §. legatum. ff. de leg. i. & gabella (ut nostri loquuntur) de his solui non debet, quæ casu fortuito ad eum locum, ubi soluitur, perueniunt. I. interdum. §. si propter. ff. de pub. & vectig. Felyn. ad c. Rodolphus. col. 8. de rescr. Socyni. nepos consi. 49. lib. 1. & consi. 1. libr. 2. Guid. sing. 11043. Bald. consi. 51. lib. 2. & cōsi. 61. lib. 1. Alex. cōsi. 66. lib 4. Boerius decis. 13. num. 51. Ripa in tracta. de peste. in 8. priuile. Bart. in tract. repræsal. 7. 4. princ. versic. ad decimum. Ratioq; funeralium quæ solum domicilium, laboresq; Pastorum propiorum,

& ad-

& administrationem sacramentorum respicit, de quo Doc. ad c. 1. & alia de sepult. hic ces sat. nullusq; nostrū ignorat, cadauera per aērē deferri non posse, ad locum sepelitionis, faci leque hoc pacto libera sepulturæ electio, quæ nulla ratione constringi potest. c. de vxore. de sepult. impediretur ob nimios sumptus, quos hereditas defuncti ferre non posset. Existimo verò hunc errorem & abusum ex pietate ortū esse: sicut semper humanarum rerum hæc vicissitudo fuit à cōdito mundo, quod optimæ quæque per abusum corrumperentur paulatim ad prauitatē: Videntur enim olim homines religione atq; pietate ducti, in singulis ecclesiis pagorū, per quos cadauera deferebātur ad locū sepelitionis, mortuos deposuisse, donec Pastores illic cū clero, preces suas ad Dominum effudissent pro defunctis. Sed cum hæc pia consuetudo, tantum fuerit voluntaria, ad necessitatem vel ius trahi non potuit, eaque quæ sunt meræ facultatis non præscribuntur.

Hæc tamen limitantur & restringuntur vno casu, quem ponit Robertus Maranta in tract. de ordine iudiciario, parte 4. distinc. 11. nu. 33. versi. Vigesimo quinto potest. his verb. Potest Iudex ecclesiasticus sequestrare corpus mortuum alicuius usurarij, & facere quod nō sepeliatur, donec illius heres caueat de usuris restituendis, ita tenet Ang. in auth. vt defunct. seu funera. in prin. Et quamuis sicut nonnulli huius temporis Doctores etiā celebres & in-

H v ter pri-

De Iure Sistendi.

ter primos, qui (vt ex illorum familiaris collo-
quio deprehendi) existimant consuetudinem
patriæ eiusmodi esse, vt etiam cadauera debi-
torum arrestari possint ne sepeliantur, ean-
demq; difficilè conuelli posse; Dubito tamen,
vtrum consuetudo eiusmodi sit vel non sit,
quod ex facto non ex iure prodit, & etiam
si probata foret, defendi & sustineri eam
posse, nullo modo arbitror ex causis pre-
missis.

24 Postremò autem, debitorem sibi non pos-
se existimant nostri, qui tempore contractus
non fuit soluendo. Ideoque vt ad l. qui arbit-
tro. ff. qui satisd. cog. ait Bart. malè faciūt ad-
uocati, qui debitorem tanquam suspectum
de fuga detineri consulunt, nulla iudici prius
fide facta de eo quod debtor ille, tēpore con-
tractus erat soluendo, posteaque primum in
peius mutauerit conditionem. Qua Bartoli
sententia Angelus gloriatur se mille capturas
irritas fecisse in §. superest. Instit. de act. quod
ibi nu. 84. retulit Iason, quasi scilicet sibi im-
putare debeat, quod cū tali cōtraxit, cuius cō-
ditionē scire debuisset. l. qui cū alio. ff. de reg.
jur. Bald. ad l. si is à quo. §. si semel. ff. vt in pos.
leg. l. creditores. ff. de priuile. cre. Sic & idē Bar.
ad l. fin. C. de spons. ait, qđ si ex statuto, à debi-
tore suspecto cautio exigi possit, intelligi,
de eo debitore, aduersus quem, post tēpus cō-
tractus suspicio illa primū haberi cepit: quia
non pōt de paupertate conqueri, qui pauperē,
vt diuitē, acceptauit, d. l. si ab arbitro. §. qui ex
causa

causa. I. qui bona. §. de illo. ff. de damn. infect.
Ideoq; cautū esse oportere aduocatū admo-
net Ang. & Ang. ad l. si pro ea. C. mād. securus
Bal. vt causam suspicionis post contractū debi-
tū euenisce alleget. Sed hæc ego ita intelligo,
nisi creditor tēpore contractus, cōditionē de-
bitoris probabiliter ignorasse potuisset, vt po-
te si cāpsor (vt aiūt) erat, publicè idoneus repu-
tatus, sed latenter & occulte inops. Ang. ad d.
I. si creditores. pl. liberto. §. largius. ff. de ann.
leg. I. creditor. C. de pig. act. Alex. ad l. 2. ff. sol.
matr. quo modo d.l. qui cum alio, accipi & in-
telligi solet, teste Hiero. Cag. ibi, nu. 15. quia
qñ ignoratiā est probabilis, & iusta, excusat
cōtrahēs etiā si aliter nō inuestigauit veritatē.
Alex. cōfi. 60. l. b. 5. Castr. conf. 34. sic etiā si p-
bari posset, q; debitor dolo creditore ad cōtra-
hendū tanq; cū diuite, induxisset; dolosus ille
debitor, amitteret priuilegiū allegādi se diui-
tē tūc nō fuisse, cū contraheret. Cast. ad l. etiā.
ff. sol. matr. Alex. ad d. l. 2. Ias. ad d. l. si ab arbī-
tro. & Roder. vtrāq; hāc limitationē sequēs,
loco mox citato, nu. 38. cum seq. afferēs præ-
terea, præsumi in dubio creditore debitoris cō 25
ditionē ignorasse, & contrariū probari opor-
tere, teste Bal. ad l. fi. C. de spōl. & ad l. si legib.
C. de epis. audient. Quod si tēpore contractus
incepit dilapidare bona sua, nō tñ tantū, quin
adhuc satis diues esset, ad debitū dissoluendū,
etiam si postea amplius desicere, minusq; sol-
uendo fieri incipiat, detineri potest. Bal. ad d.
I. si pro ea, in prin. & Ias. ad d. §. superest. n. 87.

Quo